

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

Aika 28.11.2022 09:00 - 15:45
Kokous keskeytettiin kokoustaun ajaksi klo 10.35 – 10.40,
ruokailutaun ajaksi klo 11.43 – 12.30 ja
kahvitaun ajaksi klo 14.30 – 15.00

Paikka Fellmannian auditorio, Kirkkokatu 27

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Rostedt Juha	kv:n puheenjohtaja	
	Falk Sonja	kv:n 1. varapuheenjohtaja	
	Lehto Rami	kv:n 2. varapuheenjohtaja	
	Komu Pekka	kv:n 3. varapuheenjohtaja	
	Aaltonen Eveliina	valtuutettu	
	Aaltonen Kalle	valtuutettu	
	Arvaja Pertti	valtuutettu	
	Bruneau Milla	valtuutettu	
	Elomaa Ville-Veikko	valtuutettu	
	Heromaa-Karjalainen Siru	valtuutettu	
	Hildén Sirkku	valtuutettu	
	Hälinen Ville	valtuutettu	
	Kaasinen Hannu	valtuutettu	poistui klo 14.15
	Kaikkonen Jouni	valtuutettu	
	Karjalainen Pasi	valtuutettu	
	Kastehelmi Minerva	valtuutettu	saapui klo 12.30
	Laakso Jetta	valtuutettu	
	Lampinen Minna	valtuutettu	
	Lientola Elisa	valtuutettu	

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Lindqvist Marko	valtuutettu	poissa klo 12.30-15.00
Liukkonen Niko	valtuutettu	
Markkanen Marju	valtuutettu	
McCarron Francis	valtuutettu	
Mäkynen Maria	valtuutettu	saapui klo 9.06
Nieminen Erkki	valtuutettu	poissa klo 12.30-13.40
Nieminen Mira	valtuutettu	poistui klo 14.30
Niinistö Sari	valtuutettu	saapui klo 12.30
Närhi Anita	valtuutettu	
Oksanen Reijo	valtuutettu	
Pakkanen Lasse	valtuutettu	
Putula Toni	valtuutettu	
Puusaari Riina	valtuutettu	
Pykäläinen Jari	valtuutettu	
Pääatalo Oskari	valtuutettu	
Rahkonen Hannu	valtuutettu	saapui klo 12.30
Rantanen Ida	valtuutettu	
Ripatti Tapani	valtuutettu	
Rissanen Jari	valtuutettu	
Ruhberg Jukka	valtuutettu	saapui klo 15.38
Ruuska Sinikka	valtuutettu	saapui klo 12.30
Seesvaara Eero	valtuutettu	
Sorsa Tuomas	valtuutettu	saapui klo 13.10
Talja Martti	valtuutettu	saapui klo 12.30
Tapiola Juha	valtuutettu	
Tuomaila Pasi	valtuutettu	
Tuomi Maarit	valtuutettu	
Vaara Ulla	valtuutettu	

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Vahter Merja	valtuutettu	saapui klo 12.30
Viinikka Anneli	valtuutettu	saapui klo 12.30
Viljamaa Juha	valtuutettu	
Virta Sanna	valtuutettu	
Kousa Pasi	varavaltuutettu	valtuutettu Anna Kaisa Kupiaisen tilalla
Sairomaa Tomi	varavaltuutettu	valtuutettu Ville Skinnarin tilalla
Erka Mika	varavaltuutettu	valtuutettu Jani Walleniuksen tilalla
Vanhanen Jari	varavaltuutettu	valtuutettu Jorma Ratian tilalla
Kamula Markku	varavaltuutettu	valtuutettu Miina Harmaalan tilalla
Mäkelä Martti	varavaltuutettu	valtuutettu Tuija Salorannan tilalla
Pyykkönen Mona	varavaltuutettu	valtuutettu Raimo Kiljusen tilalla
Virtanen Janne	varavaltuutettu	valtuutettu Anneli Viinikan tilalla klo 9.00- 12.30 sekä Mika Karin tilalla klo 12.30-15.45
Uosukainen Kimi	varavaltuutettu	valtuutettu Sinikka Ruuskan tilalla klo 9.00- 12.30 sekä Erkki Niemisen tilalla klo 12.30-13.40

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Salminen Vilma	varavaltuutettu	valtuutettu Minerva Kastehelmen tilalla klo 9.00-12.30
Heikkinen Minna	varavaltuutettu	valtuutettu Jukka Ruhbergin tilalla klo 9.00- 15.38
Karjula Markku	varavaltuutettu	valtuutettu Martti Taljan tilalla klo 9.00-12.30
Nissinen Jarkko	varavaltuutettu	valtuutettu Mika Karin tilalla klo 9.00-12.30
Norja Susanna	varavaltuutettu	valtuutettu Merja Vahterin tilalla klo 9.00- 12.30
Pälli Markus	varavaltuutettu	valtuutettu Sari Niinistön tilalla klo 9.00-12.30
Rautapää Teresa	varavaltuutettu	valtuutettu Hannu Rahkosen tilalla klo 9.00- 12.30
Koskinen Lasse	varavaltuutettu	valtuutettu Tuomas Sorsan tilalla klo 9.00- 13.10 sekä Hannu Kaasisen tilalla klo 14.15- 15.45
Smolander Lea	varavaltuutettu	valtuutettu Marko Lindqvistin tilalla klo 12.30-15.00
Ilmoniemi Juha	varavaltuutettu	valtuutettu Mira Niemisen tilalla klo 14.30-15.45

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Päivä Matias	nuorisovaltuuston edustaja	
Timonen Pekka	kaupunginjohtaja	poissa klo 12.30-13.30
Mäkinen Mika	konsernipalvelujohtaja	
Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	
Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	
Heiskari Satu	lakimies	
Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja	
Mörsky Tiina	talousjohtaja	
Helin Kati	laskentapäällikkö	etänä
Markkola Katja	controller	etänä
Kannisto Paula	laskentasuunnittelija	etänä
Valtavaara Anu	pöytäkirjanpitäjä, lakimies	

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Harmaala Miina	valtuutettu	
	Kari Mika	valtuutettu	
	Kiljunen Raimo	valtuutettu	
	Kupiainen Anna Kaisa	valtuutettu	
	Ratia Jorma	valtuutettu	
	Saloranta Tuija	valtuutettu	
	Skinnari Ville	valtuutettu	
	Wallenius Jani	valtuutettu	
	Virkkunen Pekka	kaupunginlakimies	
	Kovero Anniina	kaupunginsihteeri, pöytäkirjanpitäjä	

Kaupunginvaltuuston puolesta

Juha Rostedt

Anu Valtavaara

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Reijo Oksanen

Lasse Pakkanen

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 07.12.2022

Anu Valtavaara

lakimies

§	Otsikko	Sivu
§ 125	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	8
§ 126	Pöytäkirjan tarkastajat	9
§ 127	Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvio sekä vuosien 2023-2025 taloussuunnitelma	10
§ 128	Kokouksessa jätettävät valtuustoaloitteet	32

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 28.11.2022

nro 9

§ 125

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Tämän kokouksen kokouskutsu oli julkaistu Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa 18.11.2022. Kokouskutsut oli mainittuna päivänä toimitettu valtuutetuille ja kaupunginhallituksen jäsenille sekä kaupunginjohtajalle, kaupunginjohtajan varamiehelle, palvelualuejohtajille ja nuorisovaltuuston edustajalle. Kun lisäksi nimenhuudossa todettiin saapuvilla olevan 58 valtuutettua, kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 28.11.2022

nro 9

§ 126

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Reijo Oksanen ja Lasse Pakkanen.

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 28.11.2022

§ 127

Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvio sekä vuosien 2023-2025 taloussuunnitelma

71/02.00.00.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, p. 050 383 6502

Laskentapäällikkö Kati Helin, p. 044 716 1059

Controller Katja Markkola, p. 050 383 6456

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti

1. hyväksyä vuoden 2023 talousarvioehdotukseen sisältyvän talousarviorakenteen,

2. hyväksyä talousarvion määrärahojen, tuloarvioiden, toimintakatteiden sekä toiminnallisten tavoitteiden sitovuuden yleisperusteluissa esitetyn mukaisena,

3. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden nostaa vuoden 2023 aikana maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi lyhytaikaista luottoa siten, että luottoa on samanaikaisesti nostettuna enintään 250 milj. euroa,

4. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden myöntää vuoden 2023 aikana lyhyt- ja pitkäaikaista luottoa kaupungin määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille yhteensä enintään 120 milj. euroa. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista (lainan ennaikainen

takaisinmaksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla) johtuvaa luoton myöntämistä,

5. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden hyväksyä vuoden 2023 aikana korko- ja valuuttariskeiltä suojautumistoimenpiteitä 200 milj. euron rajaan asti. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä olemassa olevien johdannaissopimusten muokkaustoimenpiteitä, siltä osin kuin muokkaustoimenpide ei kasvata johdannaissopimusten kohteena olevaa pääomaa,

6. edellyttää, että vuoden aikana mahdollisesti esitettävien talousarviomuutosten valmistelussa tutkitaan ensisijaisesti mahdollisuudet kattaa ylitykset kaupungin talousarvion sisältä vuosikatetta heikentämättä silloin, kun tämä on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa muille toiminnoille,

7. käynnistää parlamentaarisen valmistelun talouden tasapaino-ohjelman laatimiseksi vuosille 2024–2026. Ohjelmassa huomioidaan valtuuston vuonna 2021 asettaman parlamentaarisen ryhmän periaatelinjaukset ja määritellään kaupungin keskeisten palvelujen laajuus ja laatutaso talouden tunnuslukujen perusteella. Talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteet sisällytetään vuoden 2024 talousarvion kehykseen ja taloussuunnitelmaan kaudelle 2024–2026.

8. hyväksyä ehdotuksen Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2023—2025 taloussuunnitelmaksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat ponsiehdotukset:

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

"s. 24: Laaditaan valtuustosopimus kuluvan valtuustokauden loppuun asti."

"s. 52: Sivistyksen toimialan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen määrärahaa voidaan tarkistaa valmistelussa olevan toiminta- ja kehittämisselvityksen tulosten perusteella. Selvityksen tuloksen tulee olla varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen määrärahan tason määrittämisen perusta, joka toimii tulevien toimenpiteiden rahoitustarpeen lähtökohtana."

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginjohtaja Pekka Timonen esteellisenä poistui kokouksesta kohdan Käyttötalousosa, Elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualue käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (HL 28.1 §:n 5-kohta).

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä vuoden 2023 talousarvioehdotukseen sisältyvän talousarviorakenteen,
2. hyväksyä talousarvion määrärahojen, tuloarvioiden, toimintakatteiden sekä toiminnallisten tavoitteiden sitovuuden yleisperusteluissa esitetyn mukaisena,
3. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden nostaa vuoden 2023 aikana maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi lyhytaikaista luottoa siten, että luottoa on samanaikaisesti nostettuna enintään 250 milj. euroa,
4. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden myöntää vuoden 2023 aikana lyhyt- ja pitkäaikaista luottoa kaupungin määräysvallassa oleville yhteisöille ja

säätiöille yhteensä enintään 120 milj. euroa. Valtuutuksen

enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista (lainan enneaikainen takaisinmaksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla) johtuvaa luoton myöntämistä,

5. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden hyväksyä vuoden 2023 aikana korko- ja valuuttariskeiltä suojautumistoimenpiteitä 200 milj. euron rajaan asti. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä olemassa olevien johdannaissopimusten muokkaustoimenpiteitä, siltä osin kuin muokkaustoimenpide ei kasvata johdannaissopimusten kohteena olevaa pääomaa,

6. edellyttää, että vuoden aikana mahdollisesti esitettävien talousarviomuutosten valmistelussa tutkitaan ensisijaisesti mahdollisuudet kattaa ylitykset kaupungin talousarvion sisältä vuosikatetta heikentämättä silloin, kun tämä on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa muille toiminnoille,

7. käynnistää parlamentaarisen valmistelun talouden tasapaino-ohjelman laatimiseksi vuosille 2024–2026. Ohjelmassa huomioidaan valtuuston vuonna 2021 asettaman parlamentaarisen ryhmän periaatelinjaukset ja määritellään kaupungin keskeisten palvelujen laajuus ja laatutaso talouden tunnuslukujen perusteella. Talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteet sisällytetään vuoden 2024 talousarvion kehykseen ja taloussuunnitelmaan kaudelle 2024–2026.

8. hyväksyä ehdotuksen Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2023—2025 taloussuunnitelmaksi.

Käsittely

Puheenjohtaja ehdotti hyväksyttäväksi seuraavan käsittelyjärjestyksen:

”Ensin käyttävät puheenvuorot kaupunginjohtaja ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Tämän jälkeen käytetään järjestäytyneiden ryhmien ryhmäpuheenvuorot (7 min) ja sitten käydään yleiskeskustelu.

Yleiskeskustelun aikana on perusteltava yksityiskohtaisessa käsittelyssä mahdollisesti tehtävät muutos- ja ponsiehdotukset, jotka tulee toimittaa kirjallisesti valmistelijoille ennen kokouksen alkua kokouksen sujuvuuden varmistamiseksi.

Yleiskeskustelun jälkeen suoritetaan talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelmaehdotuksen yksityiskohtainen käsittely.

Kaupunginhallituksen päätösehdotus, joka on esitetty esityslistan sivulta 6 alkaen, käsitellään kohta kohdalta ja ensimmäinen kohta, joka koskee talousarvion ja taloussuunnitelmaehdotuksen hyväksymistä, käsitellään seuraavasti:

Ensin käsitellään talousarvion Yleinen osa ja Strategiaosa. Yleisessä osassa käsitellään Lahti-konsernin yleiset tavoitteet ja Yhtiökohtaiset tavoitteet. Strategiaosassa käsitellään Strategian valmistelu, toteutus ja seuranta. Sen jälkeen talousarvion Toiminnalliset tavoitteet eli strategian kärkihankkeet.

Taloussosasta käsitellään ensin Talousarvion sitovuus ja taloutta ohjaavat kriteerit, sitten Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kaupunkikonsernissa.

Käyttötaloussosassa käsitellään palvelualueet sitovuustasojen mukaisesti.

Tuloslaskelmaosasta käsitellään kaupungin tuloslaskelma käsittäen verotulot ja valtionosuudet, korkotulot ja -menot, muut rahoitustulot ja -

menot. Mikäli talousarvion käsittelyssä tulee muutoksia, hyväksytään päivitetty tuloslaskelma kokouksen päätteeksi, ennen talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksymistä.

Investointiosa käsitellään investointiryhmittäin.

Rahoitusosasta käsitellään kaupungin rahoituslaskelma käsittäen Antolainat sekä Lainanotto pitkäaikaiset lainat. Mikäli talousarvion käsittelyssä tulee muutoksia, hyväksytään päivitetty rahoituslaskelma kokouksen päätteeksi, ennen talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksymistä.

Muutos- ja ponsiehdotukset talousarvioon on tehtävä kirjallisesti. Muutokset tulee esittää käyttötalousosan sitoviin tasoihin.

Mahdolliset muutosesitykset kaupunginhallituksen talousarvioesitykseen tulee toimittaa erillisellä lomakkeella viimeistään ma 28.11.2022 klo 8.00 mennessä sähköpostitse:

- juha.rostedt(at)lahti.fi; pekka.timonen(at)lahti.fi; anniina.kovero(at)lahti.fi; anu.valtavaara(at)lahti.fi; paatosvalmistelupalvelut(at)lahti.fi; taloussuunnittelu(at)lahti.fi
- mahdollisesti tiedoksi muille kaupunginvaltuuston jäsenille.

Muutosesityksessä tulee tuoda esille

- määrärahamuutos: mille sitovuusalueelle ja talousarviokirjan sivulle esitetään tuloihin, menoihin tai toimintakatteeseen muutoksia ja halutaanko muutos mille taloussuunnitelman vuodelle
- tekstimuutos: mille sitovuusalueelle, talousarviokirjan sivulle, palstalle ja kappaleeseen esitetään tekstimuutoksia.

Myös kokouksen aikana tehtävät muutokset ilmoitetaan samalla tavalla.

Äänestysjärjestys hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen mukaisesti (27 §):

”Jos ehdotuksista on äänestettävä, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, jota laadittaessa on otettava huomioon, että: 1) ensiksi asetetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. Niistä voittanut asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan, ja näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin, jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan; 2) jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä; sekä 3) jos ehdotus on sellainen, että sen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, on sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä äänestettävä erikseen. Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräänemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.”

Mikäli valtuusto ei kokonaisuudessaan hyväksy kaupunginhallituksen talousarvioehdotusta, asia palautuu hallintosäännön kaupunginvaltuustoa

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

koskevien sääntöjen 21 §:n mukaan hyväksymättä jääneiltä osin uudelleen käsiteltäväksi kaupunginhallituksessa. Valtuuston kokous keskeytetään kaupunginhallituksen kokouksen ajaksi.

Jatkaessaan asian käsittelyä valtuusto ottaa lopullisesti kantaa sekä niihin muutoksiin, jotka se oli ensimmäisessä käsittelyssään tehnyt talousarvioehdotukseen, että niihin muutoksiin, jotka kaupunginhallitus näiden johdosta esittää siihen tehtäväksi. Talousarvio hyväksytään ensimmäisessä käsittelyssä hyväksymättä jääneiltä osiltaan lopullisesti tässä toisessa käsittelyssä.”

Kaupunginjohtaja Pekka Timosen ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sirkku Hildénin puheenvuorojen sekä järjestäytyneiden valtuustoryhmien ryhmäpuheenvuorojen jälkeen suoritettiin talousarvion yleiskeskustelu, joka alkoi klo 10.40 ja loppui klo 14.30.

Talousarvion yksityiskohtainen käsittely alkoi klo 15.00.

Käsiteltäessä talousarvion kohtaa **Strategiaosa, Strategian valmistelu, toteutus ja seuranta** valtuutettu Toni Putula teki seuraavan ponsiehdotuksen:

”Lisätään sivulle 24 kohtaan Strategian valmistelu, toteutus ja seuranta, oikea palsta, viimeisen kappaleen jälkeen Ponsi: ”Laaditaan valtuustosopimus kuluvan valtuustokauden loppuun asti.”

Ehdotusta kannatettiin.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Julistettuaan keskustelun talousarvion kohdan **Strategiaosa, Strategian valmistelu, toteutus ja seuranta** osalta päättäneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Toni Putula valtuutettu Jari Rissasen kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun ponsiehdotuksen. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti äänestettäväksi valtuutettu Putulan ponsiehdotuksesta siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen ehdotusta, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Putulan ponsiehdotusta, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä todettiin, että kaupunginhallituksen ehdotusta kannatti 27 valtuutettua ja valtuutettu Putulan ponsiehdotusta 32 valtuutettua. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 1 127 §.

Kaupunginvaltuusto näin ollen hyväksyi valtuutettu Putulan ponsiehdotuksen.

Käsiteltäessä talousarvion kohtaa **Taloulosa, Talousarvion sitovuus ja taloutta ohjaavat kriteerit** valtuutettu Juha Tapiola teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Muutetaan sivun 34 kohtaan Avustusten myöntämisen kriteerit, vasen palsta, neljäs kappale, uusi teksti: ‘Avustuksien myöntäjän on huomioitava kilpailulainsäädäntö ja säännökset julkisista hankinnoista sekä EU:n valtiontukisäännökset.’”

Ehdotusta kannatettiin.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Julistettuaan keskustelun talousarvion kohdan **Taloulosa, Talousarvion sitovuus ja taloutta ohjaavat kriteerit** osalta päättäneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Juha Tapiola valtuutettu Pasi Kousan kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun muutosehdotuksen. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen valtuusto hyväksyi yksimielisesti valtuutettu Tapiolan tekemän muutosehdotuksen.

Käsiteltäessä talousarvion kohtaa **Käyttötalousosa, Määrärahavaraus, käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot** valtuutettu Minna Lampinen teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Lisätään sivun 46 Määrärahavaraus, käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot tulomäärärahaa 1,0 milj. euroa vuodelle 2023.”

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun talousarvion kohdan **Käyttötalousosa, Määrärahavaraus, käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot** osalta päättäneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Minna Lampinen valtuutettu Elisa Lientolan kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun muutosehdotuksen. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti äänestettäväksi valtuutettu Lampisen muutosehdotuksesta siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen ehdotusta, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

valtuutettu Lampisen muutosehdotusta, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä todettiin, että kaupunginhallituksen ehdotusta kannatti 35 valtuutettua ja valtuutettu Lampisen muutosehdotusta 24 valtuutettua. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 2 127 §.

Kaupunginvaltuusto näin ollen hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Käsiteltäessä talousarvion kohtaa **Sivistyksen palvelualue, Lasten ja nuorten kasvun vastuualue** valtuutettu Jari Rissanen teki seuraavan ponsiehdotuksen:

"Lisätään sivulle 52 kohtaan Toiminnan painopistealueet, oikea palsta, neljännen kappaleen jälkeen Ponsi: 'Sivistyksen toimialan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen määrärahaa voidaan tarkistaa valmistelussa olevan toiminta- ja kehittämiselvityksen tulosten perusteella. Selvityksen tuloksen tulee olla varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen määrärahan tason määrittämisen perusta, joka toimii tulevien toimenpiteiden rahoitustarpeen lähtökohtana."

Ehdotusta kannatettiin.

Valtuutettu Minna Lampinen teki seuraavan muutoshdotuksen:

"Lisätään sivun 52 Lasten ja nuorten kasvun vastuualue menomäärärahaa 1,0 milj. euroa vuosille 2023–2025.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Samalla poistetaan sivulta 53 kohdasta Perusopetus, oikea palsta, teksti:
‘Lumo-ohjelma edellyttää perusopetukselta toiminnan tehostamista noin 1,0 milj. euroa verrattuna vuoteen 2022. Tehostamistoimet kohdistetaan mahdollisuuksien mukaan muuhun kuin oppimisen tukeen.’”

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun talousarvion kohdan **Sivistyksen palvelualue, Lasten ja nuorten kasvun vastuualue** osalta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Jari Rissanen valtuutettu Toni Putulan kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun ponsiehdotuksen ja että valtuutettu Minna Lampinen valtuutettu Elisa Lientolan kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun muutosehdotuksen. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen valtuusto hyväksyi yksimielisesti valtuutettu Rissanen tekemän ponsiehdotuksen.

Tämän puheenjohtaja esitti äänestettäväksi valtuutettu Lampisen muutosehdotuksesta siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen ehdotusta, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Lampisen muutosehdotusta, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä todettiin, että kaupunginhallituksen ehdotusta kannatti 35 valtuutettua ja valtuutettu Lampisen muutosehdotusta 24 valtuutettua. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 3 127 §.

Kaupunginvaltuusto näin ollen hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Käsiteltäessä talousarvion kohtaa **Talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksyminen s. 87** valtuutettu Juha Tapiola teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Muutetaan sivun 87 kohtaan Talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksyminen 3. kohta: ”antaa kaupunginjohtajalle valtuuden nostaa vuoden 2023 aikana maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi lyhytaikaista luottoa siten, että luottoa on samanaikaisesti nostettuna enintään ~~250~~ 50 milj. euroa,”

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun päätösehdotuksen 3-kohdan osalta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Juha Tapiola valtuutettu Oskari Päätalon kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun muutosehdotuksen. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti äänestettäväksi valtuutettu Tapiolan muutosehdotuksesta siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen ehdotusta, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Tapiolan muutosehdotusta, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä todettiin, että kaupunginhallituksen ehdotusta kannatti 52 valtuutettua ja valtuutettu Tapiolan muutosehdotusta 4 valtuutettua, kolmen valtuutetun äänestäessä tyhjää. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 4 127 §.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Kaupunginvaltuusto näin ollen hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Valtuutettu Juha Tapiola teki **Talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksyminen s. 87** myös seuraavan muutosehdotuksen:

”Muutetaan sivun 87 kohtaan Talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksyminen 5. kohta: ‘antaa kaupunginjohtajalle valtuuden hyväksyä vuoden 2023 aikana korko- ja valuuttariskeiltä suojautumistoimenpiteitä ~~200~~ **71,9** milj. euron rajaan asti **talousarvion rahoituslaskelman mukaisesti nostettaviin uusiin lainoihin.** Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä olemassa olevien johdannaissopimusten muokkaustoimenpiteitä, siltä osin kuin muokkaustoimenpide ei kasvata johdannaissopimusten kohteena olevaa pääomaa.”

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun päätösehdotuksen 5-kohdan osalta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Juha Tapiola valtuutettu Oskari Päätalon kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun muutosehdotuksen. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti äänestettäväksi valtuutettu Tapiolan muutosehdotuksesta siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen ehdotusta, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Tapiolan muutosehdotusta, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Suoritetussa äänestyksessä todettiin, että kaupunginhallituksen ehdotusta kannatti 55 valtuutettua ja valtuutettu Tapiolan muutosehdotusta 4 valtuutettua. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 5 127 §.

Kaupunginvaltuusto näin ollen hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.11.2022

§ 413

Päätös

Kaupunginhallitus teki kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä vuoden 2023 talousarvioehdotukseen sisältyvän talousarviorakenteen,
2. hyväksyä talousarvion määrärahojen, tuloarvioiden, toimintakatteiden sekä toiminnallisten tavoitteiden sitovuuden yleisperusteluissa esitetyn mukaisena,
3. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden nostaa vuoden 2023 aikana maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi lyhytaikaista luottoa siten, että luottoa on samanaikaisesti nostettuna enintään 250 milj. euroa,
4. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden myöntää vuoden 2023 aikana lyhyt- ja pitkäaikaista luottoa kaupungin määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille yhteensä enintään 120 milj. euroa. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista (lainan ennaikainen

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

takaisinmaksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla) johtuvaa luoton myöntämistä,

5. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden hyväksyä vuoden 2023 aikana korko- ja valuuttariskeiltä suojautumistoimenpiteitä 200 milj. euron rajaan asti. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä olemassa olevien johdannaissopimusten muokkaustoimenpiteitä, siltä osin kuin muokkaustoimenpide ei kasvata johdannaissopimusten kohteena olevaa pääomaa,

6. edellyttää, että vuoden aikana mahdollisesti esitettävien talousarviomuutosten valmistelussa tutkitaan ensisijaisesti mahdollisuudet kattaa ylitykset kaupungin talousarvion sisältä vuosikatetta heikentämättä silloin, kun tämä on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa muille toiminnoille,

7. käynnistää parlamentaarisen valmistelun talouden tasapaino-ohjelman laatimiseksi vuosille 2024–2026. Ohjelmassa huomioidaan valtuuston vuonna 2021 asettaman parlamentaarisen ryhmän periaatelinjaukset ja määrittellään kaupungin keskeisten palvelujen laajuus ja laatutaso talouden tunnuslukujen perusteella. Talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteet sisällytetään vuoden 2024 talousarvion kehykseen ja taloussuunnitelmaan kaudelle 2024–2026.

8. hyväksyä ehdotuksen Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2023—2025 taloussuunnitelmaksi.”

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

“Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä vuoden 2023 talousarvioehdotukseen sisältyvän talousarviorakenteen,
2. hyväksyä talousarvion määrärahojen, tuloarvioiden, toimintakatteiden sekä toiminnallisten tavoitteiden sitovuuden yleisperusteluissa esitetyn mukaisena,
3. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden nostaa vuoden 2023 aikana maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi lyhytaikaista luottoa siten, että luottoa on samanaikaisesti nostettuna enintään 250 milj. euroa,
4. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden myöntää vuoden 2023 aikana lyhyt- ja pitkäaikaista luottoa kaupungin määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille yhteensä enintään 120 milj. euroa. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista (lainan ennaikainen takaisinmaksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla) johtuvaa luoton myöntämistä,
5. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden hyväksyä vuoden 2023 aikana korko- ja valuuttariskeiltä suojautumistoimenpiteitä 200 milj. euron rajaan asti. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä olemassa olevien johdannaissopimusten muokkaustoimenpiteitä, siltä osin kuin muokkaustoimenpide ei kasvata johdannaissopimusten kohteena olevaa pääomaa,
6. edellyttää, että vuoden aikana mahdollisesti esitettävien talousarviomuutosten valmistelussa tutkitaan ensisijaisesti mahdollisuudet kattaa ylitykset kaupungin talousarvion sisältä vuosikatetta heikentämättä silloin, kun tämä on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa muille toiminnoille,
7. hyväksyä ehdotuksen Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2023—2025 taloussuunnitelmaksi.”

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Käsittely

nro 9

Merkittiin pöytäkirjaan, että käsiteltäessä kohtia Lahti-konserni (s. 10), Yhtiökohtaiset tavoitteet (s. 11), Elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualue elinvoimapalvelut (s. 41-43), Elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualue, työllisyyspalvelut (s. 44) sekä Korkotulot ja menot (s. 77) merkittiin seuraavat esteellisyydet (HL 28.1 § 5 k. ellei toisin mainita): Milla Bruneau (Ladec Oy), Pekka Komu (Ladec Oy (HL 28.1 § 4 k.)), Mira Nieminen (Lahti Energia, KOKO Lahti, Kela), Pekka Timonen (LAB), Martti Talja (Päijät-Hämeen hyvinvointialue), Sonja Falk (Päijät-Hämeen hyvinvointialue), Kalle Aaltonen (Päijät-Hämeen hyvinvointialue)

Käsiteltäessä Lahti-konsernia (s.10) ja Yhtiökohtaisia tavoitteita (s. 11) sekä Elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualueen työllisyyspalveluja (s. 44) pöytäkirjantarkastajana toimi Toni Putula.

Merkittiin pöytäkirjaan, että esittelijä teki kaupunginhallituksen käymien neuvottelujen pohjalta muutosesityksen, joka on tämän pöytäkirjan liitteenä. Kaupunginhallitus hyväksyi muutetun talousarvioesityksen yksimielisesti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 07.11.2022

§ 400

Päätös

Kaupunginhallitus jätti asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

“Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä vuoden 2023 talousarvioehdotukseen sisältyvän talousarviorakenteen,
2. hyväksyä talousarvion määrärahojen, tuloarvioiden, toimintakatteiden sekä toiminnallisten tavoitteiden sitovuuden yleisperusteluissa esitetyn mukaisena,
3. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden nostaa vuoden 2023 aikana maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi lyhytaikaista luottoa siten, että luottoa on samanaikaisesti nostettuna enintään 250 milj. euroa,
4. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden myöntää vuoden 2023 aikana lyhyt- ja pitkäaikaista luottoa kaupungin määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille yhteensä enintään 120 milj. euroa. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista (lainan ennakainen takaisinmaksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla) johtuvaa luoton myöntämistä,
5. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden hyväksyä vuoden 2023 aikana korko- ja valuuttariskeiltä suojautumistoimenpiteitä 200 milj. euron rajaan asti. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä olemassa olevien johdannaissopimusten muokkaustoimenpiteitä, siltä osin kuin muokkaustoimenpide ei kasvata johdannaissopimusten kohteena olevaa pääomaa,
6. edellyttää, että vuoden aikana mahdollisesti esitettävien talousarviomuutosten valmistelussa tutkitaan ensisijaisesti mahdollisuudet kattaa ylitykset kaupungin talousarvion sisältä vuosikatetta heikentämättä

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

silloin, kun tämä on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa muille toiminnoille,
7. hyväksyä ehdotuksen Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2023—2025 taloussuunnitelmaksi.”

Perusteluosa

Taluspalvelut 1.11.2022

Kaupunginjohtaja julkaisi talousarvioesityksensä 18.10.2022 (liite 1).

Talousarvioesityksen vaikutusten arvioinnista on tehty kooste (liite 2).

Kaupunginjohtaja on tehnyt talousarvioesityksensä julkistamisen jälkeen esitykseensä muutosmonisteessa esitettyjä muutoksia (liite 3). Tekstiin on tehty lisäysehdotus, koska energiakriisin ja korkean inflaation vaikutuksia ei ole täysimääräisesti arvioitu talousarvioon. Näistä toteutuvat vaikutukset tarkastellaan alkuvuodesta 2023 ja tehdään tarvittaessa lisätalousarvioesitys. Talonrakennusinvestointeihin on tehty määrärahasiirtoja vuodelta 2024 vuosille 2025-2026. Siirtojen taustalla on Myllypohjan monitoimitalon ja Launeen/Hennalan päiväkodin rakennushankkeiden aikataulumuutokset. Siirrot vähentävät vuoden 2025 poistoja 0,15 milj. euroa.

Vuoden 2023 talousarvio perustuu voimassa olevaan kaupunkistrategiaan ja sitä toteutetaan viidellä kärkihankkeella: Hiilineutraali Lahti, Osaava Lahti, Elävä Lahti, Hyvinvoiva Lahti ja Houkutteleva työnantaja Lahti.

Talousarvion 2023 tunnusluvut:

Toimintakate -328,0 milj. euroa, vuosikate 33,3 milj. euroa, tilikauden tulos -20,1 milj. euroa, bruttoinvestoinnit 78,1 milj. euroa, toiminnan ja investointien rahavirta -35,9 milj. euroa, henkilötöyvuosiarvio 3 198.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio etenee kaupunginvaltuuston käsittelyyn ja päätettäväksi.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: ote talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, tarkastustoimi, palvelualueet ja taseyksiköt

Liitteet

- 1 Kaupunginhallituksen talousarviokirja 2023 (kh 8.11.2022)
- 2 Talousarvion vaikutusten arviointi TA2023
- 3 Kaupunginjohtajan muutosmoniste kh käsittelyyn TA23
- 4 Kaupunginjohtajan muutosmoniste 8.11.2022
- 5 TA-kokouksen aikataulu 28.11.2022
- 6 Äänestysluettelo KV 28.11.2022 § 127 liite 1 ponsiehdotus Putula
- 7 Äänestysluettelo KV 28.11.2022 § 127 liite 2 muutosehdotus Lampinen
- 8 Äänestysluettelo KV 28.11.2022 § 127 liite 3 muutosehdotus Lampinen
- 9 Äänestysluettelo KV 28.11.2022 § 127 liite 4 muutosehdotus Tapiola
- 10 Äänestysluettelo KV 28.11.2022 § 127 liite 5 muutosehdotus Tapiola

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 28.11.2022

§ 128

Kokouksessa jätettävät valtuustoaloitteet

327/00.01.01.03/2022

Päätös

Kokouksessa ei jätetty valtuustoaloitteita.

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto lähettää aloitteet kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Perusteluosa

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle sen jälkeen, kun se on esitelty valtuustolle.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

nro 9

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 125, § 126, § 128

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 127

nro 9

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, kunnallisasiat

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten
asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika ja sen alkaminen

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Muuta tiedoksiantotapaa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Valitusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 9

juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.